

LITGRID AB

Karlo Gustavo Emilio Manerheimo g. 8, Vilnius

Siunčiama el. paštu info@litgrid.eu

Originalas nebus siunčiamas.

2022-12-14 Nr. SD-3843

į 2022-12-05 Nr. 22SD-4719

DĖL SUTARTIES KEITIMO

UAB „Ekskomisarų biuras“ (toliau – Pardavėjas) dėkoja Jums, už bendradarbiavimą ir galimybę svarstyti Paslaugų pirkimo – pardavimo sutarties Nr. 21VP-SUT-145 (toliau – Sutartis) keitimą.

Atsakydami į Jūsų 2022-12-05 raštą „Dėl sutarties keitimo“ Nr. 22SD-4719 (toliau – Raštas) pažymime, kad pasiūlytas Sutarties keitimo modelis nėra laikytinas esminiu pakeitimu ir atitinka LR Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) 89 str. 1 d. 3 p. sąlygas. Siekiant bendradarbiavimo ir nepraleidžiant nurodyto termino (2022-12-14), nuosekliai pateikiame Jums Rašte nurodomus skaičiavimus, paaiškinimus ir/ar dokumentus:

(i)	<p><i>skaičiavimus, paaiškinimus ir dokumentus, pagrindžiančius, kokią įtaką susidariusios nenumatytos aplinkybės daro šios konkrečios Sutarties vykdymui;</i></p> <p>Kaip buvo nurodyta Pardavėjo 2022-11-21 rašte Nr. SD-3660, esminę įtaką Sutarties vykdymui daro ir darys dėl ekonominės situacijos lydimu LR Vyriausybės nutarimu keičiamas minimalusis valandinis atlygis (toliau – MVA), minimalioji mėnesinė alga¹ (toliau – MMA). Pateikiame detalius apskaičiavimus, kuriuose matyti, jog Sutartyje numatyti įkainiai bus mažesni nei pagal teisės aktuose numatyta MMA (Priedas Nr. 1). Tai reiškia, kad Sutarties vykdymas nuo 2023 m. pardavėjui tampa nuostolingas ir vien per visus 2023 m. (nesikeitus paslaugų apimtimis) bus apie 96798 EUR nuostolis.</p>
(ii)	<p><i>skaičiavimus, paaiškinimus ir dokumentus, pagrindžiančius, kad Sutartyje įtvirtintas paslaugų įkainis nesubalansuoja Sutarties šalių interesų pusiausvyros;</i></p> <p>Sutartyje įtvirtintas paslaugų įkainis nesubalansuoja Sutarties šalių interesų pusiausvyros, kadangi, kaip nurodoma šiame rašte ir jos prieduose, nuo 2023 m. būsimos išlaidos net nepadengs tiesioginių paslaugų teikimo išlaidų, t.y. darbuotojams mokamos darbo užmokesčio, kuris pagal LR teisės aktus negali būti mažesnis negu nustatytas atitinkamu nutarimu. Pagal Sutartį perkamos paslaugos nuo 2023 m. ekonomiškumo prasme neatitinka jokios rinkos standartų. Teikėjų interesus vykdant viešojo pirkimo sutartis yra vykdyti komercinę veiklą, tačiau nagrinėjamu atveju netaikant siūlomos Sutarties keitimo galimybės iškreipiamas teisingumo principas. Pardavėjas neprašo didinti jo galimos gauti pagal Sutartį maržos. Esant neeilinei ekonominei situacijai siekiama tik padengti tiesiogines darbo užmokesčio padidėjusias išlaidas. O minimas darbo užmokestis mokamas jautriausiai darbo rinkos šaliai – darbuotojams.</p>

¹ 2022-10-07 LR Vyriausybės nutarimas Dėl 2023 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio Nr. 1014, nuoroda: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f095bac0463c11edbc04912defe897d1>.

(iii)	<p><i>detalus pasiūlymo, kurį Pardavėjas teikė pirkime, išskaidymas (išlaidos darbuotojų darbo užmokesčiui, ginklai, transportas, apranga, administravimas, ryšys, kt.);</i></p> <p>Priede Nr. 3 pateikti prognozuoti MMA Sutarties galiojimo laikotarpiui, o kitos prognozuotos sąnaudos detalios nurodytos Priede Nr. 4 (pažymime, kad šių sąnaudų pokytis Sutarties galiojimo laikotarpiu nebuvo prognozuotas, kadangi pagal istorinius duomenis jis reikšmingai nekisdavo). Sudėjus prognozuojamus Priedo Nr. 3 ir Priedo Nr. 4 duomenis buvo pateikta galutinė pasiūlymo kaina visam Sutarties galiojimo laikotarpiui.</p>
(iv)	<p><i>skaičiavimai, pagrindžiantys, kaip darbuotojų (vykdančių šią Sutartį) darbo užmokestis šios konkrečios Sutarties vykdymo kontekste bei kita (ginklai, transportas, apranga, administravimas, ryšys, kt.) pasikeitė Sutarties vykdymo metu;</i></p> <p>Iš esmės su visais Pardavėjo Sutartį vykdyti pasitelktais darbuotojais yra sudarytos vienodos formos ir sąlygų darbo sutartys. Pavyzdinę formą pridedame (Priedas Nr. 2). (Esant poreikiui galime pateikti ir visų Pardavėjo Sutartį vykdyti pasitelktų darbuotojų darbo sutartis, tačiau dėl apimties šiuo raštu jos neteikiamos). Pagal darbo sutartis minimiems darbuotojams mokamas šis darbo užmokestis: LR Vyriausybės patvirtinta minimali mėnesinė alga, proporcinga dirbtam laikui padauginta iš 1,005 koeficiento. Atkreipiame dėmesį, kad už kvalifikuotą darbą, pagal LR Darbo kodekso reikalavimus, negali būti mokama MMA, dėl to Pardavėjas papildomai moka nurodytą koeficientą, kuris per mėnesį sudaro tik mažą dalį (3,65 EUR) prie pagrindinio mėnesinio darbo užmokesčio. Koeficiento dydis Sutarties vykdymo metu minimiems darbuotojams nebuvo keičiamas. Kiekvieno MMA pasikeitimo atveju atitinkamai ir darbuotojams mokamas darbo užmokestis automatiškai keičiasi. Iš Priede Nr. 3 matomų skaičiavimų matyti kaip keičiasi darbuotojams mokamas MMA nuo 2022 m. pradžios. Taip pat atspindėta 2022 m. situacija ir 2023 m. prognozės (nesikeitus paslaugų apimtims). Jūsų patogumui nurodome ankstesnius MMA pokyčius:</p> <p>Nuo 2021-01-01: MMA – 642 Eur, MVA – 3,93 Eur²; Nuo 2022-01-01: MMA – 730 Eur, MVA – 4,47 Eur³.</p>
(v)	<p><i>Pardavėjo pagrindimas dėl Sutarties vykdymo sąnaudų kilimo iki karo (pvz., vasario 10 d.) ir po vasario 24 d.;</i></p> <p>Nuo 2015 m. iki 2021 m. kasmet MMA didėdavo vidutiniškai po 36 EUR. Dar 2021 m. teikiant galutinį pasiūlymą pirkime MMA (didžioji dalis Sutarties vykdymo sąnaudų) buvo 642 EUR. Istoriškai MMA niekada taip drastiškai nedidėdavo kaip nuo 2022 m. t.y. +88 EUR. Tokio kilimo iki konkurso pabaigos neprognozavo ir nerekomendavo nei privataus sektoriaus atstovai,⁴ nei kompetentinga institucija kaip Lietuvos bankas⁵. Būtent</p>

² 2020-10-14 LR Vyriausybės nutarimas Dėl 2021 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio Nr. 1114, nuoroda: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/b5aa4aa00ec311ebb74de75171d26d52>

³ 2021-10-13 LR Vyriausybės nutarimas Dėl 2022 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio Nr. 834, nuoroda: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/01463dc02ceb11ecad73e69048767e8c>

⁴ 2021-06-10 Dėl minimalios mėnesinės algos nustatymo. Nuoroda: <https://chamber.lt/wp-content/uploads/2021/06/Lietuvos-Verslo-Tarybos-ra%C5%A1tas-d%C4%97I-MMA.pdf>

EKSKOMISARŲ BIURAS

UAB „Ekskomisarų biuras“
Eigulių g. 14, LT-03150, Vilnius, Lietuva
Tel. (8-5) 2124161, faks. (8-5) 2120301
info@ekskomisarai.lt www.ekskomisarai-biuras.lt

Įmonės kodas 122755433
PVM mokėt. kodas LT227554314
A.s. LT847300010000632051
AB „Swedbank“ bankas

	<p>tokiais patikimais duomenimis buvo remiamasi teikiant pasiūlymą. Nors toks kilimas buvo labai reikšmingas Pardavėjui, tačiau jis iš esmės dar buvo toleruojamas negautų pajamų iš Sutarties suma ir be didesnių nuostolių buvo galima tęsti Sutartyje numatytų paslaugų teikimą. Nuo karo kilimo iš esmės pasiteikė ekonominė situacija, tačiau dar nebuvo skubama didinti LR vyriausybės tvirtinamo MMA. Tačiau dėl karo ir kitų ekonominių neprognozuotų aplinkybių, kurių nei viena Sutarties šalis negalėjo prognozuoti, MMA nuo 2023 m. dar daugiau didėja, net +110 EUR. Kadangi tai yra esminės Pardavėjo Sutarties vykdymo sąnaudos, tai Pardavėjo prašymai būtent orientuoti į pakeistą MMA, kuriam Pardavėjas negali daryti įtakos, o pagal teisės aktus darbuotojams MMA ir Pardavėjo atveju mažą dalis už kvalifikuotą darbą turi būti mokama. Vykdyto sąnaudos kyla dėl nenuspėtų ir nuo Sutarties šalių nepriklausančių veiksmų. Papildomai pateikiame ir kitų sąnaudų detalizaciją (Priedas Nr. 4), kuriai padarė įtaką labai didelė infliacija (LR Statistikos departamento oficialiais duomenimis – 2022 m. lapkričio mėn. infliacija – 22,9 proc.) ir kitos ekonominės sąlygos, dėl ko susidaro ankstesniame rašte nurodyta 0,41 EUR suma.</p>
(vi)	<p><i>Nurodyti priežastis, kodėl Sutarties keitimo būtinybę iš esmės grindžiate minimalaus darbo užmokesčio pasikeitimu ir kuo tai (minimalaus darbo užmokesčio kitimas) įtakoja Sutarties vykdymą, pateikti konkrečius skaičiavimus?</i></p> <p>Pagal Sutartį teikiamų paslaugų savikainoje Pardavėjo darbuotojams mokamas darbo užmokestis sudaro daugiau kaip 90 proc. Akivaizdu, kad mokant darbuotojams dėl MMA padidėjimo padidintą darbo užmokestį, Sutarties vykdymas ne tik neatneša pelno ar bent padengia tiesioginius kaštus, tačiau jis tampa nuostolingas. Apie nuostolius pasisakyta aukščiau ir pridedamuose skaičiavimuose.</p>
(vii)	<p><i>Pasiūlyme, kuris yra neatskiriama Sutarties dalis numatyta, jog 24/7 dirbančio vieno ginkluoto apsaugos darbuotojo valandos kaina be PVM yra 6,38 EUR, tai yra didesnis įkainis nei minimalus darbo užmokestis, kodėl Jūsų prašymas yra siejamas su minimalaus darbo užmokesčio dydžio pasikeitimu?</i></p> <p>Apskaičiuojant pasiūlyme nurodytą valandos kainą be PVM, t.y. 6,38 EUR įvertintas ir darbo užmokesčio mokėjimas Pardavėjo darbuotojams už darbą naktį ir švenčių dienomis, atostoginiai. Paslaugos pagal Sutartį teikiamos 24/7, o tai reiškia, kad jos teikiamos ne tik dienomis, bet ir naktimis, per šventes. Pagal LR Darbo kodekso 144 str. 3 d. už darbą naktį mokamas ne mažesnis kaip pusantro darbuotojo darbo užmokesčio dydžio užmokestis, o 2 d. numato, kad už darbą švenčių dieną mokamas ne mažesnis kaip dvigubas darbuotojo darbo užmokestis. Atlikus skaičiavimus, t.y. įtraukiant tiek naktines tiek šventines dienas/valandas, gauname, kad nuo 2023 m. darbo užmokesčio dalis vienam apsaugos darbuotojui už vieną valandą sudarys 6,82 EUR (pažymime, kad į šį skaičių taip pat įtraukti privalomai darbuotojams mokėtini atostoginiai (1/12)).</p>

⁵ 2021-05-11 Lietuvos banko rekomendacija dėl MMA didinimo
<https://www.lb.lt/uploads/documents/files/events/2021%2005%2011%20LB%20siulymas%20del%20MMA%20Trisalej%20taryboj.pdf>

(viii)	<i>Patiekti įrodymus, konkrečius skaičiavimus kaip minimalaus darbo užmokesčiu pasikeitimas įtakoja Sutarties vykdymo kaštus?</i>
	Papildant (vii) pateiktą atsakymą taip pat prašome žiūrėti Priedą Nr. 3.
(ix)	<i>Rašte nurodote: „Nuo 2023 m. vien darbo užmokesčio dalis vienam apsaugos darbuotojui už vieną valandą sudarys 6,82 EUR“. Prašome patiekti tai pagrindžiančius dokumentus?</i>
	Pagrindžiančių dokumentų šiuo atveju nėra galimybės pateikti. MMA tvirtina LR Vyriausybė oficialiais nutarimais, kurių nuorodos pateikiamos šiame rašte. O Pasikeitus MMA tiesiog atliekami skaičiavimai ir gaunamos atitinkamos sumos. Skaičiavimai pateikiami Priede Nr. 3.
(x)	<i>Rašte nurodyta: „Atlikus skaičiavimus pagal formulę galima nustatyti, jog 24/7 dirbančio vieno ginkluoto apsaugos darbuotojo valandos kaina be PVM būtų 7,25 EUR, o tai iš esmės tik padengtų Pardavėjo tiesiogines išlaidas“. Prašome patiekti tai pagrindžiančius dokumentus?</i>
	<p>Pateikiame Jums skaičiavimus, kurie grįsti Pardavėjo siūloma formule:</p> $7,25 = 6,38 \times 1 + 0,9 \times \frac{840-730}{730}$ <p>Kadangi formulėje skaičiai paimti iš Sutarties ir patvirtintų MMA, dokumentai nepateikiami.</p>
(xi)	<p><i>Prie rašto priede Siūlomas Sutarties papildymas dėl įkainio perskaičiavimo, prašome pagrįsti: i. Kodėl Sutarties įkainių perskaičiavimas yra siejamas su minimaliu darbo užmokesčiu; ii. Peržiūra numatyta tik Pardavėjo naudai, ar tai subalansuoja Sutarties šalių pusiausvyrą?; iii. Iš kur paimta ši peržiūros formulė, kodėl neatsižvelgta į Viešųjų pirkimų tarnybos gaires?; iv. Kodėl peržiūra siejama su minimaliu darbo užmokesčiu, o ne Statistikos departamento skelbiamais indeksais (pavyzdžiui, realaus darbo užmokesčio, bruto darbo užmokesčio); v. formulėje nurodoma „1+0,9 X“, prašome paaiškinti, kas yra šie simboliai ir kodėl jie naudojami : „1“, „0,9“, „X“.</i></p>
	<p>i. Apie MMA plačiai pasisakyta aukščiau. Pardavėjas nesiekia pasipelnyti dėl įkainio kitimo, ir tik pageidauja padengti tiesiogines faktines (darbo užmokesčio) išlaidas, kurias patiria vykdam Sutartį.</p> <p>ii. MMA mažėjimo atveju ir peržiūrint įkainius bei taikant formulę atitinkamai Sutarties įkainiai būtų mažinami. Neprieštaraujame, jeigu būtų numatytos ir kitos papildomos protingos sąlygos perskaičiavimui ne Pardavėjo naudai, tačiau kaip jau pasisakyta, kaštai dėl MMA didėjimo tiesiogiai tenka Pardavėjui. Nepažeidžiant šalių pusiausvyros sutarties keitimui pritaria ir kompetentingos institucijos (Viešųjų pirkimų tarnyba ⁶⁷ir Centrinė projektų valdymo agentūra⁸).</p>

⁶ Viešųjų pirkimų tarnyba. Dėl viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainų ir kitų sąlygų peržiūrėjimo. 2022-03-24. Nuoroda: <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/del-viesojo-pirkimo-pardavimo-sutarciau-kainu-ir-kitu-salygu-perziurejimo>

	<p>iii. Tokio pobūdžio formulę pardavėjas taiko savo praktikoje, įskaitant ir kitų perkančiųjų organizacijų rengiamas sutartis. Minimios gairės buvo vertintos, tačiau gairėse nėra tokio paties pobūdžio keitimo pavyzdžio, o šiuo atveju vertinant VPĮ 89 str. 1 d. 3 p. nuostatas, visos sąlygos yra išpildomos. Pažymėtina, kad nuo gairių priėmimo iš esmės yra pasikeitusi situacija ir tiek Viešųjų pirkimų tarnyba⁹, tiek Centrinė projektų valdymo agentūra¹⁰ yra pateikusios papildomas rekomendacijas.</p> <p>iv. Pardavėjo manymu tokia peržiūros sistema iš esmės atitinka pagal Sutartį perkamų/teikiamų paslaugų pobūdį, kuris labiausiai susijęs su mokamo darbo užmokesčio dydžiu. Jeigu pats indeksavimo (kainos keitimo) rezultatas būtų išlaikytas taikant kitus kainos keitimo modelius, Pardavėjas neprieštarautų jų įtraukimui suderintomis sąlygomis.</p> <p>v. paaiškiname:</p> <p>„1“ – aritmetiniam skaičiavimui taikomas koeficientas, reikšiantis 100 proc. kainos;</p> <p>„0,9“ – aritmetiniam skaičiavimui taikomas koeficientas, reikšiantis 90 proc. indeksuojamos kainos (tokią dalį sudaro darbo užmokesčio sąnaudos);</p> <p>„X“ – daugybos veiksmas;</p> <p>Naudojant šiuos simbolius (formulę) gaunamas siektinas rezultatas dėl Sutarties įkainio perskaičiavimo modelio.</p>
(xii)	<p><i>kiti argumentai, pagrindžiantys Pardavėjo teiginius</i></p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes iš esmės pasisakyta dėl Sutarties keitimo tikslingumo. Plačiai paaiškinta ir pateikti skaičiavimai dėl MMA aktualumo paslaugų kainai, o MMA išplaukia iš teisės aktų reikalavimų, dėl to papildomi argumentai neteikiami. Esant klausimams ar vertinant mūsų prašymą esame pasiruošę bendradarbiauti ir suteikti visą reikiama informaciją bendro pasiekimui.</p>

Priedama:

1. Priedas Nr. 1. *Litgrid pajamų - sąnaudų analizė 2023 metais ir prognozė pasiūlymo rengimo metu;*
2. Priedas Nr. 2. *Pavyzdinė darbo sutartis;*
3. Priedas Nr. 3. *Darbo užmokesčio prognozė rengiant pasiūlymą ir faktinė situacija;*
4. Priedas Nr. 4. *Kitų paslaugos teikimo sąnaudų (išskyrus DU) kalkuliacija vienai paslaugų teikimo valandai.*

Pagarbiai
 Generalinis direktorius

⁷ Viešųjų pirkimų tarnyba. Dėl viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių peržiūros sąlygų. 2021-06-25 Nuoroda: <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/del-viesojo-pirkimo-pardavimo-sutarcu-perziuros-salygu>

⁸ Centrinė projektų valdymo agentūra. CPVA PATARIA: Kaip keisti viešųjų pirkimų sutartyse užfiksuotą kainą? 2022-05-31. Nuoroda: <https://www.cpva.lt/globalios-naujienos/44/cpva-viesuju-pirkimu-sutartis-galima-keisti-bet-reikes-pastangu:640>

⁹ Žr. 4 ir 5.

¹⁰ Žr. 6.